

LÃNH TỰ SIÊU ĐẲNG

NAM CÁT

Tháng sáu vừa qua, trong phần phỏng vấn chính khách Pháp và quốc tế, Đài Truyền Hình số 1 của Pháp đã đặt cho họ một câu hỏi chánh như sau:

“Xin quý vị cho Đài chúng tôi biết, trong thế kỷ thứ 20 này, ai là chánh khách lỗi lạc nhất thế giới?”

Những tên tuổi sau đây đã được quý vị này nêu lên: Charles De Gaule, Winston Churchill, Gandhi, Eisenhower, George Marshall, Lý Quang Diệu v.v... nhưng mà một tên đã được nhiều người nhắc nhở tới nhiều hơn hết và bất ngờ hơn hết lại là Lech Walesa, lãnh tụ nghiệp đoàn Solidarity của Ba Lan.

Tại sao Walesa lại được sùng kính như vậy? Cựu Tổng Thống Pháp Valerie Giscard D'Estaing nghĩ rằng Walesa đã một mình đứng ra chống đối lại cả một chế độ CS ở Ba Lan, chống lại hệ thức của chủ nghĩa CS trên toàn thế giới. Tại sao Walesa đã dám làm như vậy, mặc dầu đã gặp muôn ngàn chống gai, đe dọa, bắt bớ? Là vì Walesa đã nắm vững được những yếu tố sau đây:

— Đã hiểu thời thế, trước hơn ai cả (từ năm 1980), hiểu được sự biến thế không thể không có của chủ nghĩa thoái hóa CS, trên khắp thế giới.

— Hiểu được rằng một trào lưu đòi thay đổi chính trị và xã hội tại Nga và tại những nước chư hầu của Nga, đang âm ức nổ tung ra,

— Hiểu được lòng ái quốc của người Ba Lan luôn luôn đặt nặng quyền lợi quốc gia lên trên quyền lợi cá nhân

— Hiểu được phong trào kháng CS và phong trào bảo thủ của nhà lãnh đạo Ronald Reagan, đã đem thắng lợi cho phe bảo thủ trên gần hầu hết những nước Tây phương, và phong trào này còn kéo dài nữa.

Hiểu được thời thế như vậy, Walesa đã dùng những điểm tựa thật vững vàng, dựa trên những điều yếu sâu đậm của chế độ, như là:

— Tinh thần quốc gia của người Ba Lan rất cao, Nga chẳng bao giờ đàn áp họ nổi.

— Chính dân Nga cũng khao khát và đòi hỏi sự đổi mới, thì tại sao lại phải sợ bị trừng phạt nếu chỉ đòi hỏi đổi mới, để thăng tiến về kinh tế và xã hội?

— Ba Lan đang nợ thế giới trên 40 tỷ MK, chính phủ CS Ba Lan có thể không ngăn người dân Ba Lan, nhưng họ phải ngăn chủ nợ này, vì tình hình kinh tế suy sụp đã không giúp được Ba Lan trả nổi tiền lời, chứ chưa nói đến trả lại vốn. Nhờ sự khôn khéo dàn xếp những bất ổn xã hội, giữa chính phủ CS Ba Lan và phong trào Solidarity, mà nhiều chủ nợ (toàn là những chính phủ Âu Tây và Hoa Kỳ) đã dễ dàng phần nào cho Ba Lan trong việc trả những nợ này.

— Người Ba Lan xử dụng quyền đình công, chống đối đúng mức, không bao giờ đi quá lối, để có thể lũng đoạn thêm tình trạng khốn đốn về kinh tế hiện giờ.

Những điểm tựa trên đây, là những sức mạnh vô cùng của Walesa và đã làm cho cả chế độ CS ở Ba Lan kính nể. Những hy sinh của phong trào Solidarity đã thấy sự thành công, sau khi Gorbachev và Reagan ký kết những hiệp ước tài giảm binh bị, và đến cuối năm 88 chính quyền Ba Lan chấp nhận sự có mặt của phong trào Solidarity trên chính trường Ba Lan, một phong trào lao động, chống chính quyền đầu tiên tại những nước CS.

Trong tháng 5 vừa qua, cuộc tuyển cử đầu tiên tại Ba Lan sau thế chiến thứ hai đã đem lại hoàn toàn

(Xem tiếp trang 12)

LÃNH TỰ SIÊU...

(Tiếp theo trang 11)

thắng lợi cho phong trào Solidarity: dân Ba Lan được bầu 65% ghế ở Hạ Viện thì họ đã bầu cả 100% người của solidarity, đã bầu 92% người của họ vào Thượng Viện. Sau cuộc bầu cử, chủ tịch CS là tướng Jaruzelski đã tuyên bố Solidarity hoàn toàn thắng cuộc và mời Lech Walesa ra tranh cử Tổng Thống, vì biết chẳng có ai tranh nổi chức này với Walesa. Nhưng Walesa từ chối, và ông ta để cho tướng Jaruzelski biết rằng ông ta sẽ nhân nhủ đảng viên của Solidarity sẽ bầu cho một ứng viên nào sẽ hứa phụng sự tổ quốc và dân chúng Ba Lan nhiều hơn cả. Được biết quan điểm của Walesa như vậy, và sau cuộc viếng thăm của TT Bush, tướng Jaruzelski đã ra ứng cử Tổng Thống và đã được bầu với chỉ một phiếu đa số mà thôi, và mĩa mai thay, những người bầu cho ông phần đông lại là người của Solidarity, chống đối ông trước đây.

*

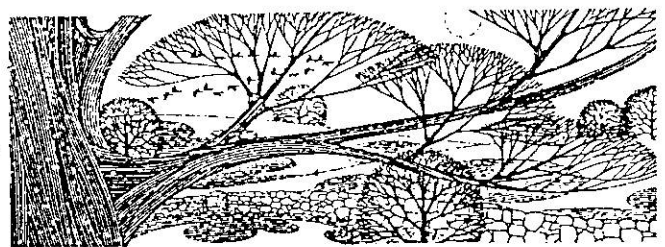
Thế giới theo dõi tình hình chính trị của Ba Lan rồi đem so sánh với những nước CS khác, để mà rút tĩa kinh nghiệm, rồi tự đặt ra câu hỏi: Tại sao bọn cầm quyền tại những xứ CS khác, cứ khư khư bám víu lấy chính quyền, chẳng chịu nghĩ gì đến nước, đến dân cả? Và hỏi là tự trả lời rồi. CS là phải cướp chính quyền và giữ chính quyền bằng mọi thủ đoạn, từ nói dối, lừa gạt, giết chóc, đàn áp, khủng bố, tù đầy, cướp bóc, nghĩa rằng bọn chúng không từ nan một biện pháp nào để bám víu lấy chính quyền, cho đến ngày thấy rằng không còn ở được nữa.

Nay tình trạng kinh tế của Nga Sô đã không còn cho phép họ cứ tiếp tục giúp đỡ cho những chư hầu nuôi sống ngọn đuốc CS, trong khi chính bọn đầu sỏ Nga sô đã hết còn tin tưởng nơi những giáo điều kinh tế thoái hóa và trật lất của Marx-Lenine nữa rồi, và cũng trong khi bọn Nga Sô đã kiệt quệ về kinh tế, không còn có thể nào tiếp tục giúp đỡ cho bầy đàn em được nữa. Và nước cờ thực tế của Nga là phải tức thì xoay chiều về chính trị, chấm dứt ngay chiến tranh lạnh, để tiết kiệm tài nguyên, chấn hưng kinh tế cho dân đủ no, đủ ấm. Gorbachev đã mở mắt bọn đàn em, và những sự thay đổi về chính trị, xã hội tại những nước chư hầu, sẽ phải xảy ra, và những bọn lãnh đạo của những nước này, tùy sự khôn ngoan biết xoay xở gấp, thì dân họ được sớm no ấm hơn những bọn lãnh đạo u mê của những nước khác, vì như Gorbachev đã từng tuyên bố, phong trào Perestroika không thể trở lùi được nữa (irreversible).

Khi rút tĩa kinh nghiệm về Ba Lan, chúng ta đã thấy rằng, sức mạnh của phong trào Solidarity nằm ở đâu?

- Ở tình đoàn kết của đảng viên,
- Tình yêu nước của dân Ba Lan
- Sự ủng hộ tinh thần và vật chất của người Ba Lan hải ngoại,
- Sự ủng hộ của thế giới tự do, và sau cùng là
- Lãnh đạo anh minh của Lech Walesa.

*
* *
*

Ba tháng vừa qua, tình hình chính trị tại Cam Bốt, dồn dập phải tìm cho ra một giải pháp gấp, sau khi bọn VC rút khỏi xứ này. Cam Bốt phải được ổn định, được độc lập, được quốc tế giúp đỡ, và chính thể tương lai sẽ phải là một chính thể mà cả Mỹ, Nga và Trung Cộng đều thừa nhận, và chính thể đó phải là trung lập. Người Cam Bốt thừa hiểu rằng, đã đến lúc hết còn chửi bới, chống đối nhau nữa, mà thực tế một chút để ngồi lại với nhau, mỗi anh đều có một phần của miếng bánh, và sau cuộc hội nghị ở Nam Dương vừa qua, và tiếp theo đó, những cuộc mật đàm ở Ba Lê, bốn phe phái chính đã phải chấp nhận một giải pháp tạm bợ như sau, chờ đến một cuộc tuyển cử về sau này:

- Ông Hoàng Sihanouk sẽ làm Quốc trưởng
- Ông Son San sẽ làm chủ tịch Quốc Hội (đề cử)
- Ông Hun Sen (đương kim Thủ Tướng) sẽ tiếp tục giữ chức vụ này
- Và tập đoàn Khmer Đỏ sẽ được chỉ định làm chúa trong một khu vực gồm vài tỉnh ở miền Tây Bắc, và sẽ được giải giới từ từ. Bọn này có quyền về hành chánh và cảnh sát, những quyền khác đều nằm ở Chính phủ Trung Ương. Ngược lại chính phủ Trung Ương sẽ phải đài thọ cho chúng một ngân khoản để nuôi dưỡng đồng bọn, mỗi năm.

(Xem tiếp trang 61)

LÃNH TỰ SIÊU...

(Tiếp theo trang 12)

Trong khi đó, Liên Hiệp Quốc sẽ phải cử đến một nhóm quan sát viên quân sự để giữ cho những phe phái không được đấu đá nhau, và kiểm soát việc thi hành hiệp ước hòa bình cho xứ Khmer nhỏ bé này.

Hay tin này, nhiều người Việt Nam hải ngoại đã họp nhau bàn về Việt Nam, sau khi Cam Bốt được an bài. Một nhóm đã tụ họp tại Miami, chung quang BS P.Q. Đán, là người quen biết rất nhiều với Sihanouk, để tìm sự ủng hộ về tài chánh và chính trị cho Sihanouk. Một nhóm khác lại họp cùng GS V. Q. Thúc, là người rất thân với Son San, tại Ba Lê. Nhưng có người đã tự cho rằng mình thức thời, đã bán nhà cửa, xe cộ, đem khăn gói về VN, nắm chờ, và một số những chính trị gia này lại là những tên đã bán đứng chúng ta 15 năm trước đây.

*
* *

Nhìn Ba Lan với Walesa, rồi Cam Bốt với Sihanouk và Son Sann, người Việt hải ngoại chúng ta, cũng tự buồn đôi chút rằng mình chưa thấy ai sẽ là lãnh tụ của VN trong thập niên tới.

Ông Giscard D'Estaing khi khen Walesa, cũng đã nói rằng, sự trưởng thành chính trị của dân Ba Lan (maturité politique du peuple polonais) là một yếu tố quan trọng nhất của sự thành công của Walesa. Lời nói đó cũng đã phản ánh nhận xét tình tượng và chín chắn rằng, người lãnh đạo đã từ dân mà ra, dân làm sao thì lãnh đạo sẽ làm vậy. Như tục ngữ ta có nhiều câu thấm thía lắm, như là: cha nào, con nấy, hay là giống nào thì quả ấy, hay là tiền nào thì của nấy. Tất cả những nước CS sẽ thấy những thay đổi mới xảy ra rất là nhanh chóng, không đoán được kịp nữa, mà trọng tâm vẫn là đem lại thay đổi xã hội, phục hưng kinh tế, và nói rộng tự do cho dân. Những thay đổi này sẽ nhanh hay là chậm, là tùy ở sự đòi hỏi của dân xứ ấy đang đòi nhiều hay ít mà thôi. Như bọn VC, mặc dầu đói dài, nhưng dân bị kềm chế, khủng bố, không nổi dậy được thì sự cải tiến sẽ chậm chạp, và sự giúp đỡ của thế giới cũng sẽ hạn hẹp và yếu ớt. Bọn VC cũng dư biết rằng, chúng đã sai lầm mười mấy năm nay, và nay kiếm cách hàn gắn, cho nên chúng mới thổi phồng những cuộc tiếp xúc với Lê Xuân Khoa, Nguyễn Hữu Lợi v.v... cốt giống tiếng với cộng đồng người Việt hải ngoại, kêu gọi sự trở về hợp tác của giới người này. Chúng cũng đã thấy hậu quả nặng nề của chính sách chửi Mỹ-Ngụy đã tai hại chừng nào. Chỉ nhìn kết quả của một nước Iran chống Mỹ, mà cuộc chiến giữa Iran

(mạnh và đông dân gấp 3 Irak) và Irak, kết quả như thế nào. Một A Phú Hãn được Nga Sô tiếp viện hùng mạnh như thế nào, mà cũng bó tay không làm sao thắng nổi quân kháng chiến đang bao vây họ. Một Cu ba tưởng rằng đàn anh Nga Tàu là bờ, nhưng nhìn lại sau lưng, thấy trống không, bọn này bắt đầu hoảng sợ, đã tỏ ra nhiều cử chỉ hòa hoãn, như là đem chém đầu 3 thằng giúp đỡ bọn buôn lậu bạch phiến, mà hai đứa là trung thần của Fidel Castro trên 15 năm nay.

Những sự thay đổi chính trị tại VN cũng sẽ xảy tới rất là nhanh chóng, như đã xảy ra ở Ba Lan, ở Hung v.v... Hoa Kỳ chỉ chờ hành động của bọn cầm quyền Hà Nội, để mà có quyết định đối xử, và những hành động hướng về dân chủ, tự do của tập đoàn CS Hà Nội chưa thấy gì đáng tin cậy, ngoại trừ những câu tuyên bố của N.C. Thạch, mà thế giới đã nghe quá nhiều, và chẳng bao giờ tin nổi. Và cử chỉ cuối cùng đó phải là thành lập ngay một chính phủ lâm thời, trong đó những người lãnh đạo phải được thế giới tự do tin tưởng.

Trong khi viết bài này thì có hai tin rất quan trọng xảy ra. Thứ nhất là Thủ tướng Pháp sẽ viếng thăm VN, sau khi bọn CSVN rút hết khỏi Cam Bốt. Tin này cũng gián tiếp cho chúng ta thấy rằng, Pháp sẽ làm trung gian đem những nhận xét về VN đến với thế giới tự do. Cuộc viếng thăm này sẽ vô cùng quan trọng cho CSVN. Tin thứ hai là Nga đang nhờ Ngân Hàng (Société des Banques Suisses) bán ra thị trường thế giới 200M/T vàng mỗi tuần để chỉ nhập cảng nhu yếu phẩm cho dân, tránh những sự nổi dậy, chỉ vì các bà nội trợ không tìm mua được một ký xà bông, một ký đường, hay là một đôi vớ.

LÃNH TỰ SIÊU...

(Tiếp theo trang 61)

Để kết thúc bài này tôi xin kể lại câu chuyện sau đây, của một anh bạn CC chúng ta. Anh này bảo rằng:

“Ba anh Nhật là ba cục đất sét”, nhưng có thể nhồi thành một cục đất sét to hơn.

“Ba anh VN là ba hột xoàn”, luôn luôn rời rạc, không làm sao ngồi lại với nhau được.

Các bạn có nghĩ rằng hai câu nhận xét trên đúng phần nào không?

Một câu chuyện thứ hai về VN rằng:

Người VN có hai loại:

Loại thứ nhất a đua theo phía mạnh (chính quyền) để hưởng lợi.

Loại thứ hai, không theo và dĩ nhiên chống đối. Nhưng họ lại không tập hợp, không đoàn kết, mà lại chỉ chống chính quyền bằng mồm, và lại còn chống nhau, chống đối tất cả, và dĩ nhiên kết quả là bọn cầm quyền mãi mãi tồn tại, mặc cho bọn chống đối la ó bao nhiêu cũng được.

Hai câu chuyện trên đây, tôi nghĩ rằng đã mô tả tình trạng của người Việt chúng ta trước đây. Nếu chúng ta chưa có sự trưởng thành chính trị của Ba Lan, ít nhất chúng ta cũng đã thấy, đã học bài học của Ba Lan, và việc đầu tiên là chúng ta nên ngồi lại với nhau, giữa những Việt Kiều hải ngoại để có một tiếng nói, và tôi nghĩ tiếng nói của Việt Kiều sẽ là tiếng nói cuối cùng cho một giải pháp VN về sau này. Vì giới trí thức chúng ta là cái vốn quý nhất cho bất kỳ một chương trình chấn hưng kinh tế nào.

Và tôi xin kết thúc với câu bất hủ của cố AH Hoàng Đình Cẩn: “Ta về An Cựu, về chưa?”

NAM CÁT

Mùa hè Cali 1989

ĐỐT NÉN HUƠNG...

(Tiếp theo trang 54)

Anh Khoa học trường Cao Đẳng CC Hà Nội (Ecole Supérieure des TP) đổ ra với chức tham sự CC (agent technique des TP), anh làm việc ở ban chuyên môn CC Huế. Anh vẫn tiếp tục học thêm, gập kỳ thi tuyển “adjoint technique des TP” (1), anh lại trúng tuyển. Năm 1943 ngành kỹ sư CC Đông Dương thành lập, mở ngay kỳ thi tuyển 24 kỹ sư, anh Khoa đã giật giải thủ khoa.

Năm 1945 Việt Minh cướp chính quyền ở Việt Nam, tổ chức bầu đại biểu Quốc Hội. Anh Khoa thấy “quốc gia hữu sự” anh nhận định phải vào chính trường để tham gia mọi công việc cải cách, nhưng anh không ưa cộng sản, anh bèn vào đảng Dân Chủ (2); anh được bầu làm phó tổng thư ký đảng, rồi anh mới ra ứng cử và anh đã trúng cử đại biểu. Tháng 3-1945 anh được bổ Bộ trưởng bộ GTCC thay thế AH Đào Trọng Kim Bộ trưởng thời Bảo Đại (3). Trong khi AH Trần Đăng Khoa Bộ trưởng bộ GTCC ở Miền Bắc thời Việt Minh thì ở Saigon Miền Nam AH Trần Văn Mạo (cùng khóa kỹ sư CC với AH Khoa) làm Bộ Trưởng trước AH Trần Lê Quang thì phải.

Còn nhiều lão AH biết AH Trần Đăng Khoa như AH Võ Văn Quế, AH Trương Thành Khán... Gần gũi AH Khoa là AH Khúc Đản vì cùng đỗ một khóa kỹ sư và làm phụ tá AH Khoa trong hai năm đầu.

Ngày 15-3-1989 AH Trần Đăng Khoa đã từ trần tại Việt Nam, hưởng thọ 85 tuổi. AH Trần Đăng Khoa đã an nghỉ thiên thu. Các AH quen biết đều bùi ngùi nhớ tiếc.

KHÚC ĐẢN

Ghi chú

(1) Nước Pháp đặt ra tại Đông Dương ngạch Cadre local có adjoint-technique và ingénieur ordinaire, chương trình Pháp để tuyển tại chỗ cả người Pháp và Đông Dương dự thi làm công chức ba nước Đông Dương.

(2) Đảng Dân Chủ mọc lên khi Việt Minh cầm quyền, có thể Việt Minh tạo ra để thu hút những người quốc gia cộng tác với họ.

(3) Xem bài “Những ngày khởi thủy Bộ Giao Thông Công Chánh” đăng trong LT AHCC số 39 trang 44.

(Xem tiếp trang 64)